

SZÉCHENYI ISTVÁN (1791 - 1860)

Sokan azt, gondolják: „Magyarország – volt - én azt szeretem hinni: lesz!”

Gróf **SZÉCHENYI ISTVÁN** 1791.szeptember 21-én született Bécsben olyan családba, melyet évszázadok óta "a haza boldogítói"-nak neveznek. Apja Gróf Széchényi Ferenc, aki a Magyar Nemzeti Múzeum megalapításával tett szert elvülhetetlen érdemekre. Édesanyja Festetich Júlianna grófnő, aki a Georgicont, az első magyarországi gazdasági főiskolát megalapító Gróf Festetich György testvére volt.

István gróf Bécsben is mély magyar nevelésben részesült. Középfokú iskoláit magánúton végezte, de nyilvánosan, magyar páterek előtt vizsgázott. Apja akarata szerint 17 éves korában már katona. Résztvett a Napoleon elleni háborúban, ki is tüntette magát bátorságával és vakmerőségével.

Rengeteget utazott, bejárta Törökországot, Kelet- és Nyugat-Európát egyaránt. Utazásai közben döbönt rá hazája elmaradottságára. Megállapította, hogy történelmi neve súlyos kötelességgel is jár, ezért életcéljául nemzete sorsának előmozdítását tűzte ki. Hazatérve ő a reformgondolat kezdeményezője és legjelentősebb alakja.

Szinte lehetetlen felsorolni mindazt, amit élete folyamán tett nemzetéért. Mély faj- és hazaszeretete azonban erőt adott neki a szakadatlan, megfeszített munkához, ill. nemzetszolgálathoz.

1825-ben a pozsonyi országgyűlés alsóházi ülésének vendégeként tette nagyvonalú felajánlását, mellyel megalapította a Magyar Tudományos Akadémiát: "Ha feláll oly intézet, mely a magyar nyelvet kifejtsé, mely avval segítse elő honosainknak magyar neveltetését, jószágaimnak egyévi jövedelmét feláldozom rá." Ezen felajánlás előtt néhány héttel Széchenyi István a Felsőházban - elsőként - magyarul szólalt fel, ami korszakalkotó tett volt. A magyar nyelv fontossága élete végéig foglalkoztatta.

1825-ben Pesten létrehozta az Első Lótenyésztő Egyesületet és meghonosította a lóversenyeket.

1827-ben megalapította a Nemzeti Kaszinót.

1828-tól kezdődően jelentek meg könyvei: Lovakról, Hitel, Világ, Stádium, Pesti Por és Sár, Hunnia, Kelet Népe, Adó és két garas, stb.

1831-től kezdve: előmozdította a dunai és tiszai gőzhajózást, résztvett a pesti Hengermalom, vasöntöde és a Kereskedelmi Bank alapításában, létrehozta az óbudai hajógyárat (Pest első nagyüzemét), a téli kikötőt, a balatoni gőzhajózást, a Lánchidat, selyem-, gáz- és cukorgyárat, a Magyar Gazdasági Egyesületet, (később "Lovar Egylet"), szorgalmazta a bor- és selyemtenyésztést, a Duna-Tisza csatorna építését, mint királyi biztos irányította az Al-Duna és Vaskapu szabályozását, az al-dunai út megépítését (ezt később róla nevezték el), megindítója a Tisza-szabályozási és ármentesítési munkáknak, szorgalmazta a magyar vasutak építését, lehetőleg úgy hogy az ország szívéit érintsék a vonalak. Minden erejével azon dolgozott, hogy Pest-Buda ikervárosokból BUDAPEST, a magyar nemzet fővárosa legyen, ami halála után meg is valósult, de a gondolat megteremtője és szorgalmazója Széchenyi István volt.

Széchenyi István gróf 1848-ban (Barabás Miklós festménye)

Széchenyi István közvetlen halála előtt 1860-ban (Kriehuber József kőrajza)

A Magyar Nemzeti Színház ügye is foglalkoztatta. Politikai pályafutását is Magyarország újjáépítésének szolgálatába állította. Országújító munkája eredményeként nevezte el Kossuth a "legnagyobb magyar"-nak, Kemény pedig a "leghívebb magyar"-nak. Később Kossuthal szembekerült, mert Széchenyi hazáját békés úton akarta gazdaggá és szabaddá tenni. Kossuth pedig a forradalom győzelmében hitt.

Az 1848 áprilisában megalakuló Batthyány kormányban a közmunka-közlekedésügyi miniszteri tárcát kapta. Bécs és a független magyar kormány közötti feszültségeket azonban nem volt képes elviselni. Posztjáról lemondott, és 1848. szeptember 5-én a döblingi elmegyógyintézetbe került, orvosa Almási Balogh Pál tanácsára. Széchenyi Döblingben hamarosan visszanyerte szellemi alkotóerejét, és élénk érdeklődéssel kísérte a hazai és európai politikai

eseményeket, viszonyokat. Az 1850-es évek második felében élénk politikai tevékenységet fejtett ki, szoros kapcsolatban állt a magyar politikai élet, elsősorban a politikai irodalom szereplőivel, és maga is hatamas irodalmi munkát végzett, amelynek kiemelkedő jelentőségű darabja a Bach-korszakot dicsérő "Rückblickre" válaszként írt "Ein Blick auf den anonymen Rückblick" című munka (London, 1859), amely nyíltan, kemény szavakkal illette a fennálló rendszert. A névtelenül megjelent munkában mindenki ráismert Széchenyire, a magyar ellenállás és haladás képviselői éppúgy, mint a császári rendőrség. A sorozatos zaklatások, házkutatások felőrölték Széchenyi maradék erejét. Az üldöztetéseknek csak a halála vetett véget. 1860. április 7-éről 8-ára virradó éjszakán "karosszékében ülve, átlótt koponyával találtatott".

Gróf Széchenyi István élete, munkássága és mély faj- és hazaszeretete ma is időszerű és minden magyar példaképe kell legyen a haza előmozdításának ügyében.

A halála utáni gyász és megemlékezések sora egyben kiállítás is volt Széchenyi eszméi mellett, a rendszer ellen. Kortársai elismerték politikai és közéleti nagyszerűségét. A nagy vetélytárs Kossuth e szavakkal illette őt már 1840-ben: "Ujjait a kornak üterére tevél, és megértette annak lüktetéseit; és ezért; egyenesen ezért tartom én őt a **legnagyobb magyarnak...**"

*"A tudományos emberfők mennyisége
a nemzet igazi hatalma."
(Széchenyi: Hitel, 1830)*